

Asia: VN/24082/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle ulkomaalaislain 72 a §:n muuttamisesta ja ulkomaalaislain muuttamisesta annetun lain 72 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esitys eduskunnalle ulkomaalaislain 72 a §:n muuttamisesta ja ulkomaalaislain muuttamisesta annetun lain 72 §:n muuttamisesta

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/24082/2023

Suhtaudumme myönteisesti työntekijän oleskelulupa-ehdotettavaan tulorajaan. Ehdotettava tuloraja selkeyttää toimeentuloedellytyksen arviointia.

Ehdotettu 1600 euron tuloraja mahdollistaa ulkomaalaiselle työntekijälle paremmin turvattu toimeentulon ja vähentää riippuvuutta sosiaali-etuista.

Ulkomaalaiselle työntekijälle tulee taata mahdollisimman hyvät edellytykset työhön, joka mahdollistaa riittävän toimeentulon ja paremman elintason. Lisäksi korkeamman palkan ansiosta työntekijä voi tukea taloudellisesti enemmän kotimaahan jäävää perhettään.

Nyt ehdotettua tulorajaa ei voida pitää erityisen korkeana siitä syystä, että tulorajaan voidaan ottaa huomioon luontoisetuudet, jolloin varsinaisen rahapalkan suuruus voi jäädä tosiasiallisesti 1600 euron bruttopalkkaa pienemmäksi. Esimerkiksi erityisasiantuntijan oleskeluluvan tulorajaan ei oteta huomioon luontoisetuudet. Lisäksi hallituksen esityksen mukaan isolla osalla aloista työehtosopimuksen mukainen kokoaikatyön palkka on suurempi kuin 1600 euroa, eikä siten suurimmaksi osaksi estäisi kokoaikatyöhön palkkaamista.

Hallituksen esityksen perusteluissa tulisi painottaa riittävää rahapalkkaa, jotta maksettava rahanpalkka ei jää mahdollisten luontoisetujen vuoksi liian pieneksi. Riittävä rahapalkka on tärkeä työperäisen hyväksikäytön ehkäisemiseksi. Riittävä käteen jäävä rahapalkka ehkäisee riippuvuussuhdetta työnantajasta ja mahdollistaa rahan säästämisen sekä helpomman irtautumisen epäedullisesta työsuhteesta.

Tulorajan nostaminen 1600 euroon on askel oikeaan suuntaan, kohti turvatumpaa toimeentuloa ulkomaalaisille työntekijöille, ja etenkin pääkaupunkiseudulla työskenteleville, joiden taloutta rasittavat muuta maata korkeammat asumisen kustannukset. Jatkolupahakemuksissa on tärkeää sallia riittävää joustoa tulojen vaihteluun luvan aikana. Takautuvan toimeentulon arvioinnissa tulisi riittää se, että tulot ovat olleet keskimäärin 1600 euroa kuukaudessa luvan aikana. Takautuvan toimeentulon arvioinnissa pitää pystyä ottamaan huomioon kuitenkin myös se, jos työntekijä on pystynyt perustellusta syystä saapumaan Suomeen vasta myöhemmin.

Haluamme kiinnittää huomiota lisäksi oikeudenmukaisiin siirtymäsääntöihin. Uutta tulorajaa ei pitäisi soveltaa niihin jatkolupahakemuksiin, joissa toimeentulo on vakuutettu nykyisen lainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Muunlainen tulkinta voisi johtaa kohtuuttomiin tilanteisiin.

Lisäksi haluamme kiinnittää huomiota aiempaan vakiintuneeseen hallintokäytäntöön, jossa toimeentuloedellytys on ollut mahdollista täyttää useammasta työstä saatavilla tuloilla, kunhan näiden töiden yhteenlasketut palkat ovat täyttäneet vaaditun vähimmäistoimeentulorajan.

Ehdotamme lisättäväksi lakiin tai hallituksen esityksen perusteluihin kohdan siitä, että 1 600 euron tuloraja on kokonaistuloraja, joka voi täytyä useasta eri työstä. Näin työntekijällä voisi edelleen olla kaksi tai useampi työ, jotka yhdessä täyttäisivät 1 600 euron vaadittavan vähimmäistoimeentulon määrän. Tämä auttaisi vastaamaan yritysten osa-aikatyön tarpeisiin ja lisäksi joustavuutta tulorajan soveltamiseen sekä ihmisten yksilöllisiin tilanteisiin.

Kiinnitämme huomiota myös siihen, että tulorajan tarkistaminen tulisi tapahtua säännöllisesti. On perusteltua, että palkkojen ja elinkustannusten noustessa luodaan mekanismi, jolla tulorajaa voidaan korottaa. Tulorajan tarkistusprosessi tulee olla ennakoitava ja tältä osin prosessi tulee avata riittävän selkeästi. Korotuksissa tulee ottaa huomioon kohtuullisuus ja eri toimialojen erityispiirteet sekä osa-aikatyön teettämisen mahdollisuus.

Lopuksi toteamme, että vaihtoehtoisesti 1 600 euron mekaanisen tulorajan sijasta voitaisiin tulorajana noudattaa eri työehtosopimusten kokoaikatyöstä maksettavia vähimmäispalkkoja, jotka ottaisivat paremmin huomioon eri alojen tilanteet. Tällöin tulorajan korotusmekanismi olisi automaattisesti työehtosopimusten sisällä, koska työehtosopimuksien taulukkopalkkoja korotetaan säännöllisesti. Tällaiseen malliin siirtyminen voisi kuitenkin vaatia järjestelmämuutoksia, jotta oikeat vähimmäispalkat ovat oleskelulupahakemusten käsittelijöillä tiedossa ja automatisaation käyttäminen on mahdollista. Mikäli soveltuvaa työehtosopimusta ei olisi, tulisi rajan olla vähintään 1 600 euroa.

Kunnioitavasti

Jade Myllykangas

Legal Counsel, Partner

Fidebon Oy

Miika Remes

Senior Adviser, Partner

Fidebon Oy

Myllykangas Jade
Fidebon Oy